

DEBRECZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 ft. Negyed évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ Egyes szám — „ 5 „
Előfizetési pénz s minden közlemény:
főpiacz, VECSEY-ház, földszint a szer-
kesztőségbe bérmentve küldendő.

Előfizethetni helyben:
TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSÁTHY
KAROLY könyvkereskedésben és a
szerkesztőségnél. Egyébütt a postahiva-
talok útján.

Hirdetési díj:

Négy hasábos peticiorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint szintén több
izbéli hirdetések, alku szerint a
legolcsóbb árért.

Bélyegdíj: minden beiktatásért külön
30 kr.

„Nyilt-tér”-en megjelenő közlemény
minden petit sora 16 kr.

Négy- vagy bérmentelenül beküldött
kéziratok nem vétetnek tekintetbe. —
Ugyasintén kéziratok nem adatnak
vissza.

Debreczen, nov. 12.

A kormánypártiakat annyira elragadta a győzelem mámorra, hogy már minden függetlenségi embert a szabadelvű párt zászlója alatt látják sorakozni.

Ha a függetlenségi párt örül egy-egy győzedelmének, annak helyes alapja van, mert távol állván tőle a vesztegetés, az erőszak, a megfélemlítés, egyedül elve tisztaságával, az igazság feyverével nyeri győzedelmeit, míg ellenben a kormány győzedelme nyomán burjánként nő az erkölcstelenedés.

Már a választók összeírásánál visszaélés követtetett el, midőn a szabadelvűek közül beirattak olyanok, kik törvény értelmében nem választóképesek, ellenben a függetlenségiék közül nagyon sokan kihagyattak, s a reclamációnál gondja volt az illető városi hivatalnoknak, hogy a felszólamláshoz szükségelt iratok csak elkésve, a reclamálásra kiszabott zárt határidő után jussanak a párt bizottsága kezébe.

Kik szavaztak a függetlenségi pártból a kormánypárttal, hogy annyira örülnek neki? A bortmérők egy része, kik a hatóság által támogatott, s dédelgetett banda nyomása alatt állanak. Ezen bandáról azért nem szólunk most, mert szük terünk nem engedi és sokkal fontosabbnak tartjuk a tárgyat Debreczen város polgáira és némely hivatalnokra nézve, minthogy ezen csak néhány szóval akarnánk keresztül siklani.

Azért, hogy néhány bortmérő megijedt a fenyegetésektől, hogy tizletét bezárják, vagy a hatóság tá-

mogatásával a polgárok zsebéből különböző utakon kicsikart pénzből nem részeltetik, és így saját érdeke biztosításából eltántorodott: még nem következik, hogy a függetlenségi párt züllőfélben van.

Azok, kiket egyéni érdek vezérel, mindig tántorognak, de azok aztán vissza is tántoroghatnak.

A „Debreczen” nem a függetlenségi párt közönyösségének tulajdonítja a bukást, a „Debreczen” megróvja azokat, kik polgári kötelességük gyakorlásánál elébbvaló-
uak tartják, — még ha ugy elkés-
tes is a rosz idő miatt mint most, — a gazdálkodást, de azért nem ezeknek tulajdonítja a vesztéséget, mert a „Debreczen” tisztában volt a választás előtt, még pedig tisztában volt a választók és a párt tagok számából, hogy ha a szabadelvű párt beviszi a maga választóit, ha Körösire is annyit költ, mint Tisza Kálmánra, ha megjelenésre kényszerítenek minden eltávoztott hivatalnokot, akkor hiában szavaz le a függetlenségi pártnak minden embere, még is vesztene fog, mert számban kevesebb, de ennek nem a függetlenségi párt az oka, sem mint mondatik a függetlenségi pártban kiültött vizsály, hanem a választókat összeíró küldöttség, melynek némely tagja már az 1-ső választókerületnek illetően alaponi megnyereséssel is dicsekszik.

Igen, ha a függetlenségi párt alszik, ha annak minden tagja, vagy egy tagja sem teljesíti kötelességét, ha nem akarja felösmerni a tört, melyben adója kevesbitésével csalják, ha nem vigyáz a kezekre, melyek a választók laistroma összeál-

litásánál működnek, ha megengedi azt, hogy a katona levetkeztessek, s polgári ruhába öltözve szavaztas-
sék le ellene, ha igazsága érzetében is meghajlik a hatalom parancs-
szava előtt, s nem meri szavát fel-
emelni, s ha a budapesti Független-
ség is szokott tájékozatlanságával,
és handabandójával, mint már ez
évben is tette, segítségére siet a sza-
badelvű pártnak, akkor talán le-
győzhető a függetlenségi párt, de
ha annak tagjai teljesítik polgári kö-
telességüket, kellő vigyázatot tudnak
kifejteni, nem hagyják magukat lát-
ható természetes, és természetellenes
ellenfeleik által rászédetni, s nem
mennek bele a szántsándékosan
egyedül megbuktatásukra tervezett,
és előidézett belvillangásokba, akkor
bizony azok, Debreczenben egy vá-
lasztókerületben sem lehetnek le-
győzhetőek, még ha több hivatalnok-
ot teremtenek, még ha több hiva-
tálnokot szállítanak is a szavazásra.

Nagy szegény is volna az Debreczennek, ha függetlenségi elvét feladná, s azokhoz csatlakoznék, kik Magyarországot, a magyar királyságot Ausztria provinciájává súlyesz-
tették, kik Magyarországot nem csak állami, hanem gazdasági tekintetben is Ausztria gyámkodása alá helyezték.

Ilyen nem fog megtörténni Debreczenben soha.

— A magyar delegáció külügyi albizottsága utóbbi ülésében Falk Miksa előadó felolvasta a jelentést, mely elfogadtatott. A jelentés, miután fölemlíti, hogy a külügyminiszteri provizórium a szokottnál szükebb határok közé szorította a hadügyi albizottság tárgyalásait, dicsérő-

leg nyilatkozik a külügyminiszterium képviselőjének a kötelességszerűen is nagyobb előzékenységgel (!) nyílt, határozott fölvilágosításairól. Azután megemlíti az összes hatalmakkal való jó viszonyainkat s konstatálja, hogy a mult évben tárgyat fontos nemzetközi kérdések mind békés és a monarcuiára nézve kedvező megoldást nyertek. Igy fölemlíti a török-montenegrói és a görög-török hatarkérdések megoldását melyre nézve a vörös könyv nyújtó fölvilágosítást, s melyből az albizottság két örvendetes tapasztalást merített: az egyik, hogy a külügyi kormány megmaradt tavaly kifejtett tartózkodó álláspontja mellett; a másik, hogy a Nemetországgal való szoros baráti viszony érdekeinknek érvényesítésénél mindig a legjótékonyabban hatott.

— Várad Gáborhoz, mint a Máramaros közti, „a tecsői vai. kerniet választói” levelet intéztek, melyben a többi között a következő foglaltak: „A Rouhouczy ur által a képviselő ur személye ellen intézett merénytetet a mi jogaink ellen intézett tamadásnak is kell tekintennünk s mint ilyen, a törvénybe, a jog és igazságba utköző cselekmény megtorlását az illetékes helyen bizonyára szorgalmazni is fogjuk. Addig is azouban, míg ezt ten-
nénk, nem muaszthatuk el jelen sorainkkal t. képviselő urat megkeresni, biztosítván továbbra is határtalan ragaszkodásunkról és bizalmunkról, köszönvén egyuttal, hogy az általunk bizalmunk és ragaszkodásunk jeleül nyújtott mandátumot, s megtámadtasok daczára, megtartani, e kerületet a megnyitott országgyűlésen is képviselni sziveskedik.”

— A külügyminiszteri válság nem sokára véget ér. Igy jelenük legalább a bécsi lapok, melyek Tisza Kálmán jelölt-sége mellett azt is állítják, hogy Kálnoky grófnak újabb kilátásai vannak arra, hogy külügyminiszterré legyen. Kálnoky grófot e hó 17 ére várják Bécsbe, s Kálnoky érkezése után rögtön be fog a külügyminiszteri állás tölteni.

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

EGY CSEPP VIZ.

(BESZÉLYFÜZÉR.)

Irta: Északi Károly.

6. „Vágtassatok előre!” ordította a szolgákra, — „előre lóhalálában!” — a szolgák vesenyfutásban vágtattak a Duna felé, — s utánuk a szánon gazdájuk. A dolognak hire futamodott a faluban, — a nép seregestül tódult a Duna felé, — segíteni.
Tíz percz alatt a szolgák a Dunához érkeztek, nyomukban gazdájuk. — De mit tehettek, — ez alatt mindig jobban sötétedett, — a Dunának csak itt-ott látszottak ki a partjai, az egész völgyet víz lepte el, a folyót megközelíteni sem lehetett, még kevésbé átjutni a tulpartra, és róluk biztos tudósítást szerezni.
Ott a Duna még nem hajózható, s hagyján hogy hajók, de csónakok sincsenek, — aki ilyenkor átjutni akar, annak tutajt kell összeállitania.

A gazda tüzet baba neje megnyugtatása végett, biztatta magát, biztatta nejét, hogy bizonyára hazaérkeztek a gyermekek baj nélkül, tüzente, hogy bizonyosat akar tudni, tutajt állitatt egybe és felkeresi őket. A valóságban pedig lelki mardosásokban szenvedett, és kétségbe-ejtő aggályok közt türelmetlenkedett.
Csakugyan lassu munk éjnek idején szálfákat kivágnai, a bérczről lehordatni

és azokat erős tutajja összealakitvatni. Reggelre még nem voltak készen a szerszámmal, pedig a ki mozogni birt, mind segített. — Annál gyorsabb mentél a rosz hir.
Amint kivilágosodott a tulparton a vízbe lógó ágon akadt tárgyban egyik szolga Anna kezkenőjét vélte felismerni. — Az egyik alsó faluból — épen ebben vásárolta lovait János — teljesen leverő hir érkezett, — ott az árviz a gáton megtorlódot és oldalt tört ki, s a mezon rakkott le egy pár lovat, — bőrük végett kivontatták, s midőn róluk az iszapot lemosták, ismerték meg a János által megvásárolt lovakat.

Nagy baj történt velük az már bizonyos, — vajjon a legnagyobb is megtörtént-e?
Az apa nyugtalanságában ígért, fogadott mindent, — csak életben adja vissza őket az uristen, — ő mindent jóvá tesz! . . .

De ha az istennel sem alkudozni, szem szerződésre lépni nem lehet.

Végre a tutaj készen volt minden hozzá tartozandó eszközökkel; — sok fardsággal elérték a tulpartot. — Amennyire a kiöntött víz engedte, parthosszant szemlét tartottak, — az ágról függő kez-
kendő csakugyan az Annáé volt, — az áradás szélére hajtott vizrakta tárgyak közt Anna egyik cipőjére találtak. — Az após teljesen megzavarodott, s idő kellett hozzá, míg rendbeszede magát, s a továbbbi kutatás iránt rendelkezett, maga pedig sietve utra kelt a hegyi falu felé, — Bizonyosat kell tudnia!

Egyenesen János házikójához tartott, toronyiránt, kertfelől tért be. — Teljes csendesség mindenütt. Gyötrő sejtelmek közt nyitott be az ajtón, — az első szobában senki, — sehonnet semmi nesz.

— Benyt a másik szobáskába, félve, remegve, — szemei kápráltak a tárgyakat nem ismerte fel, — „Itt nincsenek!” mondta kétségbeesett hangon maga elé.

„De itt vagyunk!” válaszolt egy női hang. „Kedves apám!” — és kibontakozva férje karjai közül apja nyakába vetette magát Anna.

Az após örömeben elszédült, alig birt szóra kelni. Végre összeszedte magát. — „Hala az istennek! csakhogy el nem vesztetek!” Aztán ő ment a tartózkodó Jánoshoz, átölelte megcsókolta. „Gyermekeim lesztek, haza viszlek, örökre nálam maradtok.” . . . Vitte is őket nyomban magával.

Jánosnak el kellett beszélni, mint menekedtek meg. — Az áradás gyors emelkedése mentette meg őket. János a meredek parthoz érve, egy ebből kifüggető fagyókérbe kapaszkodott, innét leereszkedett egy, a folyó felé kidült fának lecsüngő ágához, itt bontotta ki Annát a kezkenőből, mely szabad mozgásában gátolta, és akasztotta azt az ágra, — már tagjai a hideg vízben dermedni kezdtek, karjai megfásultak, ha a helyzet még tovább tart, erejéből kifogy és elvesznek, — de alig öt percz alatt az ár partszinig fölemelkedett, s így az ág segítségével ki-

vonszolhatta magát, és magával Annát a partra, ki szavát fogadva, karjaiba nem fogozott, hanem vállait és derekát nyálaltolta át görcsös erővel. A mezon kevés volt még a víz, ezen áthatoltak, Anna észre sem vette, midőn ott egyik cipőjét elhagyta, — a keskeny völgyet hamar áthaladták, a hegy oldalát elérték, és mentve voltak. Az utat hamar megtaláltak, s aztán siettek tanyájukra. — Dermedt tagjaik kezdetben megtagadták a szolgálatot, de a fiatal idegek hamar fölmelegedtek és inkább szaladva mint meuve haza érkeztek.

Az após még most tartotta meg igazán a lakodalmat. Jánosnak először apja birtokát adta át, utóbb összes javait. — „Jó kezekben van”, mondta ő, — „én az előljáróság miatt ugy sem érek reá.”

János és Anna közös boldogsága teljes lett. — Az öreg lelkész boldogsága is teljes lett, — az eseményt diadalnak tekintette, és a lakomán a pár felköszöntését azzal végezte: „hogy a mi odafenn meg van írva, azt az árviz sem mossa el!” . . .

A mi vizecseppünk rohanva haladt tova. Bizonyosan tudja már, hogy gonosz játéka nem sikerült, sőt következményeiben szerencsét hozott, ezért növekedett szilajsága, rakoncátlansága. — Majd teaz ő gonoszabb tréfát.

Alább, az erdők közt, a Dunának nemcsak ágya szorul össze, de egész völgye szükebbé válik, — és ezen összeszűkülés arányában mélyed a medre, és ma-

Társelnökök: Dr. Vay Miklós, Nagy Péter.

Jegyzők: Véghelyi Dezső, Mitrovicz Gyula, Tóth Sámuel.

Gyűlés kezdete délelőtt 10 órakor. Felolvastatik a tegnapi gyűlés jegyzőkönyve, mely észrevétel nélkül hitelesítettik.

Elnök jelenti, hogy azon bizottság, mely némely szakaszok újabb szövegéhez kiküldetett, munkálatával elkészült.

Elnök jelenti, hogy a tanügyi bizottság a közoktatási szervezetre vonatkozó javaslatát szintén elkészült; tárgyalásra ki fog tüzetni.

Tárgyalás alá került a 141 és 142 szakaszok közé helyezendő pont, mely a házasság kötés kihirdetéséről és az esketéséről szól. Elfogadják Horvát Mihály és Sipos Pál indítványa, mely szerint a házasság kihirdetése ur vacsora osztaókor csak délután lehet, nagypénteken egyáltalában tilva van. Esketés mindennap délelőtt és délután történhetik.

Folytatólag tárgyalattak az egyházalkotmánytervezetnek a püspökökről szóló része, melynél a 166-171 szakaszok lényegtelen módosítással elfogadják, kivételt az egyház gondnokokról szóló rész. A 173. szakasz szöveg szerint hagyják. A 174. szakasz Doktor János módosítványa szerint fogadtatott el.

A 175. szakasz f) pontjában Vályi János gondoskodni kíván az egyházi iskolai adók, lelkészek, tanítók és egyházi hivatalnokok fizetéseinek beszedéséről, a fizetések pontos kiszolgáltatásáról. A kérdés az alkotmányozó bizottságnak véleményre kiadatik.

A 176. szakasz így szövegeztetik: Gondnokok kezelésük alatt lévő egyházijavakért vagyonukkal felelősök.

A 177. szakasz kimarad. Az egyházmegyei gondnokokról szóló fejezet az utolsó szakasz kivételével megmarad.

A 183-211. szakaszok elfogadtak.

Ezzel az alkotmányterv tárgyalása befejeztetik. Holnapra a tanügyi bizottság munkálata tüzett ki.

A debreczeni egyháztanács ma a zsinati tagok tiszteletére díszebédet rendezett.

November 11.

Elnök Br. Vay Miklós az ülést 10 órakor megnyitja. A tegnapi gyűlés jegyzőkönyve felolvastatván észrevétel nélkül hitelesítettik.

Olvasztatik a tanügyi bizottság jelentése a köznevelés és közoktatás szervezeteinek szabályzata felől.

Mezei Albert javasolja, hogy a szóban lévő szabályzat adassék ki az alkotmányügyi és közoktatásügyi bizottságnak, melyek a közoktatás szervezeteinek szabályzatát együttesen a gr. Lónyai Menyhért indítványa alapján átdolgozván, azt ide terjeszék vissza.

gasbodnak partjai. A meder legszűkebb, s a partok legmagasabb pontján bűri van a folyón átvette, melynek itt alig van husz lépésnél nagyobb szélessége. E gyaloghíd köti össze az eredeti ösvényt.

Az ösvényen egy szegény asszony haladt a béczeről lefelé, vállairól nagy hátkosár függött, mely bűngészett száraz fával volt megrakva, — kezénél fogva kis leánykáját vezette. A kis leány fázott. — Fáradtak is voltak, egyik a teherből, másik a gyalogolástól. Az anya inkább vonta, mint vezette lánykáját. Majd a folyó partján pihennek meg a bűri, egyszerre különben sem mehetnek át, mert keskeny, csak egyetlen szál fenyőfából áll. Derék, hosszú vastag példány. — Alatta mélység. Lenn hó, ez alatt jég, s ez alatt csekély víz.

Aki a bűri elszédül, vagy elsikamlík, egyensúlyt vesz és lebukik, tán a magas hó miatt nem zúdík agyon, de a függélyes magas partok miatt, fél mérföldnyire kerekhet, s alig talál helyet, melyen a mederből kímáshatnak. — A bajtalan átkelés mindenestre ügyességet kíván.

A nő sokszor járta ezen utat, s az ily kezdetleges hidakhoz volt szokva. — Ha tizen vitte kosarát, leánykáját bele állította, így vette hátára és nyakát a kis leány által átnyalábolatta, s összes terhével ekkép egyensúlyozott át a bűrikön. Ha pedig terhet vitt, akkor gyermekét szállította át előbb és utána rakományát. Amint a parthoz leérkezett, kosarát a legközelebbi tuskóra leállította, egy má-

Nagy Péter elnök nem osztja a nézetet, s azt hiszi, hogy egy kiküldött bizottságnak jelentését csak úgy pusztán nem lehet mellőzni.

Szinyei Gerzson az egész javaslatot kéri tárgyalatni, s a mi abban jó elfogadni, s a mi kihagyandó, elhagyni.

Elnök b. Vay Miklós szintén abban a nézetben van, hogy a zsinatnak kötelessége a conventi javaslat tárgyalásába.

A zsinat elfogadja a conventi javaslatot a tárgyalás alapjául, s annak 1-67 szakaszait a tanügyi bizottságnak lényeges módosítása szerint fogadta el. A gyűlés végén Ritók Zsigmond indítványozza, hogy a mennyiben a bizottságok munkálataikkal már elkészültek, a zsinat ezután délutánokint is tarthassa gyűléseket. Az indítvány visszhangra nem talált, elnök a gyűlést berekeszté.

Ma november 12 én délelőtt 10 órakor folytatva tárgyalattak a köznevelés és közoktatás szervezeteinek szabályzata egészen a 116 szakaszig. Mint figyelemre méltó mozzanatot a mai gyűlésből, fel kell említenünk Öreg János nagykörei tanárnak a javaslat harmadik része első fejezeténél a „gymnasiumokról” szóló szakaszok tárgyalása alkalmával tartott beszédjét, melynek resummeja az, hogy a gymnasiumokban a latin nyelv tanítása lehetőleg korlatoltassék, a görög nyelv pedig egyáltalában töröltessek.

A zsinat e tekintetbeni határozata volt, hogy ezutal a fejezet általános vitája léven, a részletekre kiterjeszkedni nem lehet; erről a szakaszok részletes tárgyalásánál, különösen pedig a 124 ik szakaszánál, mely a közepiskolák kötelezett tantervét sorolja el, lehet szó.

Ezzel az ülést délután két órakor berekesztetett.

Debreczen, november 12.

Az elmúlt hetekben egy cikk jelent meg a „Debreczen”-ben, a melyben nögyeletet illetőleg. E cikkben e mindenestre meg nem oly nagy vagyonnal bíró egy-egyekre egy házasság a kötelességeket kívánna reá erőszakolni, melyeket sem anyagilag, de meg szemléletig annál inkább nem teljesítette, miután erre még országoserte egy nögyelet sem képes. Miért akarna épen a debreczeni nögyeletet azon elbizakodott, szerénytelen világba tüntetni, hogy az minden más egylet felé helyezkedjek?

Lássuk a fővárost: gyermekmenhely, bölcsőde, kisdudóvó, gazdasszonyi egylet, női-ipar-egylet, — mind megannyi különálló egylet — és mindegyikének saját körében elegendő munka is jut.

Lássuk itt helyben. A Fröbel-keret, mely vegyesen nők és férfiak által rendeztetik, ciklikiró szerint a nögyelet köréhez csatoltassék. Egy nögyelet, ugy tudtam, eddig nem tartja föladatainak, a már meglevőt, — helyesen vezetett kész egyletet — melynek létesülésén nem is fáradt — kormányra alá helyezni. Nem is ismerem könnyebb dolgot, mint a sok ne-

sikra leült pihenni, és gyermekét ölébe vette. „A fele uton túl vagyunk, — amint haza érkeznék, jól befűtök, oda ültetek a kályha mellé, ott szépen felmelegszel, aztán vacsorát kapsz, — tettem el számodra, — aztán ágyamba fektetek, ott jól kinyugod magadat.” Így biztatta gyermekét, és melengette magához szoritva. — A fák fölött süvöltött a szél, de az erdőben enyhelyen voltak; szerencse, hogy az erdőszélhez közel a fű, ott éri őket ugyan a szél, de nem tart sokáig, — még nagyobb szerencse, hogy nem völgyhosszant fúj, mert akkor a gyaloghídról lefújna őket.

A szélroham szünetei közt sajátszerű moraj és zugás hallatszott. — Mi már megismerkedtünk e hanggal, tudjuk mit jelent. — E hang egyre közeledett. — A nő a szél zugaától nem bírta megkülönböztetni, de mégis hatott reá, s ösztönzertileg sietett átjutni a hidon, Leányát hátára emelte és vitte, mint a putonyt.

Rálépett a bűrire, nem is mondhatni bátran, hanem megzokásból félelem nélkül, — és mereven a szálfa irányában maga elé nézve elindult, — azt tudta, hogy egyensúlyozás közt nem igen szabad jobra-balra tekingetni. — A bűri közepe táján lehetett, midőn egy hosszabb szélzúnet alatt közelről hallja a zajzást, és pár lépésnyire lábai alatt a csörtetést. Lehetetlen volt oda nem tekinteni, viz torlódtott előre a hó között, élen a szilaj csepp, — a szél is lecsapott a völgybe, a nő ruhán megakadt, ki ép akkor for-

hézság és küzdelemnek keresztülvitt sikert — aztán osztani, ha már meg van a Fröbel-keret, fenáll, — és ehez csak hozzászóllani nem áll jogában a nögyeletnek.

Utal ciklikiró a vörös-kereszt egyletre. — Ez is már mint városi választmány alakult, mint ilyen a központról be van jegyezve — ismét nem tartozik a nögyelet köréhez, valamint a vörös-kereszt, általában semmi más egylettel nem érintkezhetik; rendeleteit, a központból veszi — csak is annak felelős.

Utal a ciklikiró a lenecz-házra. Ez a város teendője. Ezt nögyelet sehol nem szokott állítani.

Egyedüli elfogadható tanács az ipar terén működni. Ezt hogy mennyire fejleszthette, a jövő megmutatja. Onajtandó, hogy sikerüljön teljes mérvben. Egy oly buzgó bizottság ha lesz, mint volt e nyáron, hol minden egyes tag teljes odaadással működött, a siker el sem maradhat. De ezen kivül mindazt felkarolni mit ciklikiró kíván, lehetetlen.

Cseléd-ügy.

Századok kellettek hozzá, míg a cselédek tartása alkalmából kifejlődő ügyek emntezésénél szokasos joggyakorlat, törvénykönyvbe ígattatott. Kevésbé érdeklődéssel néztük a foganatba vett munkálatokra. Egy régóta tuskós sebnek meggyógyulását várunk ama törvénykönyvtől, melynek hivatása leendett szabályozni a gazda és cseléd közti viszonyt, a cselédnek állását körvonalozni a tarsadalomban. A nyögében nem is volt hiány, mi nek következtében ismét beteljesedett, hogy: „nagy hogy egeret szül.”

Meglett alkotva a cseléd-törvény. Tagadhatatlan, hogy dacára hiányainak, ha pontosan és szigorral végrehajtatik, nagymérvű javulás mutatkozott volna már eddig is. De nem azért Magyarország a mi hazánk, hogy a meguozott törvényeknek — az adóvégrehajtásokra vonatkozókon kivül — legyenek bár azok a legszükségesebbek és legjobbak, érvényt is szerezzenek. Így lett a cseléd-törvény is írott maiaszt; sőt miután jogot adott a cselédnek 15 napi felmondással bármilyen okból is kitépni a szolgáltatástól, többet rontott mint használt.

Városunkban különösen idültté vált e fekély. Ostorozzuk a prostituíót, szutyongatjuk a rendőrséget, kiknek káromkodása és esküvése ártatlanságuk mellett nem egy esetben ellentünk fordítja a közönség megrovását. Mert hiszen mindennél nem lehet jelen a rendőr sem! Am tekintünk be egy cselédhelyező intézetbe és eltűnik szemünk elől a fátály, melyet könnyen hívesünk elé az áltatás takart...

Az intézetek tulajdonosai fűgőn ugranak fel a kínos pattanáásra, de álmosan bocsátkoznak vissza üléseikre, látván, hogy a belépő nem cseléd, hanem gazdasszony, vagy gazda. Bágyadtan mondja, hogy nem szolgálhat, mert egyetlen cse-

léd felett sem rendelkezik. Hosszabb faggatására lemondólag, kimerülten mutat az asztalán lévő nagy halom cseléd-könyvre, melyek tulajdonosait minden intézetben száz száma képviselik. Azon kérdésre, hogy hol vannak a könyvek tulajdonosai, rövid felelete a „keritőnének”. Ez a betű szerinti értelemben igaz. Ez a nyavalya kisebb-nagyobb mértékben közt minden terjedtebb és előrehaladottabb várossal; sok része van ebben a civilizáció sebes haladásának, és diszes kirakatoknak is, mely kényelmessé teszi az alkalmat. De legnagyobb része a rendőrségnek van benne. Ott, hol ez intézmény megféle feladatának, alig ismeretes e baj; ellenben hol közöny, sőt mint nálunk is, vétkes hanyagság bénítja meg a külömben is gyenge törvény erejét, a körösen jelezi magát, sőt veszélyesé válik magára a társadalomra nézve, mint rohadás a megtört gyümölcsön, terjedvén bomlasztó, emészto mérge az erkölcsökön. A törvény bizonyos időt jelöl, melyen túl a helynéküli cseléd eltoloncozandó.

A mi rendőrségünk, még ha rá mutatnak is a bajra, szemet huny sőt mint biztos forrásból értesítünk, midőn bizonyos engedély nélkülú bordélyházra a várad utca táján felhívattott egyik kapitány figyelmé, cinikus hangon jegyezte meg, hogy „ilyennek is kell lenni.” Hogy miért? azt a böics férfi nem mondja meg. S mi csak úgy találmra vetjük oda, hogy talán azért, hogy legyen a neutes utraknak hol szórakozni, állítjuk, hogy e z é r t, de mondtuk, mert nem merjük feltenni, hogy Debreczen város egyik hivatalnokai oly győnge értelmi képességu vagy erkölcsi volna, miszerint sem az ide vonatkozó törvényt, sem a származó ártalmakat felfogni nem tudná.

Tisztejük a hivatalnokok osztályát, hiszen ők mint a közönség szolgálai, ha betöltik terhes feladatukat, valamivel többek a közpolgárnál, de az olyan tisztviselő, ki kötelességeit nem teljesíti, sőt tapor ad társadalmi rákok terjedésének, bár mily tolkesen korteskedjek is uton-utfélen, bár mily buzgalommal teljesítse is a kortesrendeleteket, tisztelet helyett a közvelemény megrovásának leszünk kénytelenek kiszolgáltatni.

A cseléd-ügy nálunk veszett rosszul áll, fokozott erélyvel azonban nagy munkát képes győnge erő is végezni. Járja be a tek. kapitányság arra rendelt közege az elhelyező intézeteket, ott nyer utasítást a bünbariangok hol lete felöl is. S ha ily módon kirtvan a burjánzó gyomot, lép nvajd polgártársai elé, bizonyára több hasznót tett minden korteskedésnél, s a korteskedéssel nyert kéaszoritása mellé nyeri polgártársai helyeslő bizalmát és a mi mindennél több lelkiismerete megnyugvását is. (* *)

A fővárosból.

Elveszet élet. Éjszaky Ilonát, ama szerencsétlen, elzúllott életű, művelt fiatal leányt, ki már annyiszor kísérlette

tes szájkai kövekkel vegyest gurultak, — János szekerei is megérkezett, mely erős vasalása miatt nem bírta magát a vízszínen fenntartani, hanem fél mélységben uszott, s mindezeket az árviz egyéb szerzeményei ezerfele minőségben követték.

Az összetorlódtott víz a hid alatti szorosból tájékozva szökött ki, és rohant tovább, — a látvány egy óriási zugót képezett. A nő most már félelem nélkül, sőt egykedvűen lépdelt át a bűri, — járt ő már többször ily helyen, midőn lábai alatt a vad vizek zajogtak, — de mi legfőbb, kedves gyermeke nem volt vele, s nem volt mit féltenie. — Gyorsan és biztos lépésekkel haladt át a hidon. — Azt persze nem bírta nő létere megmérni, hogy ha már látott is vad vizeket, de ilyent mint ez soha.

A szük pont előtt a víz fenekén az idáig gördített kövek, ládák és szákok akadtak meg, — felszínén az elragadt fatörzsek, galyak és baraszt, közből a szekér, — és a vízszoros egyszerre eldögült, — a torlasz egyre gyarapodott, az ár rohamosan emelkedett, már a hidat fölért, — egy újabb fatörzs vágatott alá a víz hátán és mire a nő kosarát hátára vette és a hidhoz érkezett, épen mikorra lábát akarata rátenni, a tönk sebes rohammal ütközött a hídgerendába, s azt helyéből kiütötte és magával ragadta.

(Folyt. köv.)

meg unotból ismét mert meggyilkosság házi orvosgyilkosság megfigyelt tegek oszttehat kime mely a nő, kit ny meghalui.

Az o tóját, dr. I miniszteriu főigazgató végezte, a vezetése fo vezte ki a szersmind gatója mi leges vezet zéssel, mi zelebb a te több czélsz közül a tá mint azok lönösen kie

Czig tre hang működő cz versenye, szaporítását 14 en fog n nagy termé tagból fog (az id. és Kecskeméti üszjátékok több prim b vérektől cz

U J

* Hog 105 feles zül egy adat kataszteri m ges szolgálta Nagyváradr öltözve adta

* Bal meresztó ese — Az első ur leakarván lépésőjerő hant s arca sodik eset e egy nő eset Mulhatatlan karfa mellé nál karfakat rencsétlenség

* Husi Gilányi kasza rer (Zöld és rakozást ker járó-kelő bés megrolanta, élettél s má kíséretében rencsétlen vo hozni, annak lapok eszébe „hogy szégye meg azon há tor hadiak, észre, s azok hogy ezen ha bizonyára tra volna, ha a biztosnak a szakasszal és sikerült a k szélyeztető s sokáig ellens rezve foglyul használt kar licit lefoglal illető katonai fog követui merendő mélt az ily kihágá a katonaság.

* Masit nap este 6 tak meg az katonát, kik dőház felé. Sz szoritotta ösz végre kiderül költöző ezred az illető kör ban voltak eg vén ők a 64 ván Munkács Munkácsról jo

253
A 2. oldal utó a

rendelkezik. Hosszabb fag-
adólag, kimerülten mutat az
nagy halom eseléd-könyvre,
monosaitat minden intézetben
képriselik. Azon kérdése,
nak a könyvek tulajdonosai,
a „kerítő néni.” És
riuti értelemben igaz. Ez a
bb-nagyobb mértékben kö-
terjedtebb és előrehaladot-
sok része van ebben a czi-
s haladásának, még a néma-
tnak, és díszes kirakatok-
kényelmessé teszi az alkak-
gyobb része a rendőrségnek
t, hol ez intézmény megfe-
t, alig ismeretes e baj; el-
zöny, sőt mint nálunk is,
ság békítja meg a külöm-
törvény erejét, a kör erő-
t, sőt veszélyesé válik ma-
lomra nézve, mint rohadás
ücsön, terjedvén bomlasztó,
az erkölcsökön. A törvény
elől, melyen túl a helynél-
blonzoandó.
dörsegtünk, még ha rá mu-
ra, szemet huny sőt mint
erősülnék, midőn bizo-
neiküri bordélyházra a vá-
felhivatott egyik kapitány
us hangon jegyezte meg,
is keit lenni.” Hogy mi-
s férfi nem monda meg,
találomra vetjük oda, hogy
gy legyen a nentes urak-
ozni, alitjuk, hogy ez ért,
ert nem merjük feltenni,
a város egyik hivatalnok
rtelmi képességű vagy er-
szerint sem az ide vonat-
sem a származó ártalma-
tudná.
a hivatalnokok osztályát,
a közönség szolgálai, ha be-
adatukat, valamivel többek
de az olyan tisztviselő, ki
m teljesíti, sőt tapot ad
m terjedésének, bár mily
tedjek is uton-utfélen, bar-
al teljesítse is a kortesren-
let helyett a közvélemény
szünk kénytelenek kiszoi-
gy nálunk veszett rosszul
nyel azonban nagy mun-
ye erő is végezni. Jarja
nyóság arra rendelt kö-
zött intézeteket, ott nyer
riangok hol léte felől is.
hirtvan a burjánzó gyö-
bigartársai elé, bizonyára
minden korteskedésnél,
el nyert kézzorítása mellé
i helyeső bizalmát és a
bb lelkiismerete megnyug-
(***)
Városházából.
t élet. Éjszaky Ilonát,
a, elzülött ételt, művelt
már annyiszor kísérlette
kel vegyest gurultak, —
megérkezett, mely erős
m bírta magát a vízsi-
hanem fél mélységben
ket az árvíz egyéb szer-
minőségben követték.
dott viz a hid alatti szo-
székűt ki, és rohant tova,
öriaszi zúgót képezett.
élelem nélkül, sőt egy-
át a bürün, — járt ő
holyen, midőn lábai alatt
tak, — de mi legfőbb,
nem volt vele, s nem
e. — Gyorsan és biztos
át a hidon. — Azt per-
letére megmérni, hogy
ad vizeket, de ilyen
előtt a víz fenékén az
rek, ládák és zsákok
felszínén az elragadt
és haraszt, közből a sze-
oros egyszerre eldögült,
gyarapodott, az ár ro-
t, már a hidat fölért,
zs vágatott alá a víz
s kosarát határa vette
tt, épen mikorra lábát
tönk sebes rohammal
ndába, s azt helyéből
ragadta.
yt. köv.)

meg unott életétől megválni, a tolonozháb-
ból ismét beállították a Rókusokórházba,
mert megint és pedig nyolczadszor ün-
gyilkosságot akart elkövetni. A tolonoz-
házi orvos jelentése szerint a leány ün-
gyilkossági mániában szenved, minélfogva
megfigyelés végett most már az elmebe-
tegek osztályában helyezték el. Az ítélet
tehát kimondatott: nem társadalom hibás,
mely a nőt veszni hagyta, hanem maga a
nő, kit nyomorba döntött s nem enged
meghalni.

Az országos táviró új főigazga-
tóját, dr. Koller Lajost, ki a közlekedési
minisztérium távirói osztályát vezeti és a
főigazgató teendőit eddig ideiglenesen
végezte, a közlekedési miniszter előter-
jesztése folytán miniszteri tanácsossá ne-
vezte ki a közl. minisztériumban, egy-
szersmind az orsz. táviró hivatal főigaz-
gatója minőségében a távirói osztály vég-
leges vezetésével bízta meg. E kineve-
zéssel, mint az „O. É.” értesült, legkö-
zelebb a távirói intézményre vonatkozó
több czélszerű reform lép életbe, melyek
közül a táviratok továbbításának, vala-
mint azok kézbesítésének gyorsítása kül-
önösen kiemelendők.

Czigány zenészek mon-
stre hangversenye. A fővárosban
működő cigányzenekarok monstre hang-
versenye, mely segélyegyletük alapjának
szaporítására rendeztetik, f. é. december
14 én fog megtartatni, a fővárosi vígadó
nagy termében. A zenekar 120-nál több
tagból fog állani, mely felváltva Rácz Pal
(az id. és if.) Berkesi Lajos, Bunkó és
Kecskeméti Gyula által fog vezetett. Az
összjátékokon kívül lesz magánjáték is
több prim hegedűstől, valamint Pinter test-
vérektől czibalomjáték is.

UJDONSÁGOK.

* **Hogy szerezz a szabadelvű párt**
105 feles szavazatot. Im a többek köz-
zül egy adattal szolgálunk. Abaffy Jenő volt
kataszteri műszaki díjnok, jelenleg tényle-
ges szolgálatban levő honvéd közkatoná,
Nagyváradról berendeltetett s cziviinek át-
öltözve adta be szavazatát.

* **Baleset a színházban.** — Haj-
meresztő eset történt tegnap a színházban.
— Az első felvonás után egy időse vidéki
ur leaarkván jönni, az előcsarnok felső
lépcsőjéről félrelépés következtében lezu-
hant s arczát irtóztatónan összezúzta. Ma-
sodik eset ez már rövid idő. A mul kor
egy nő esett le a meredek lépcsőzetről.
Mulhatatlan teendő az elégtelen egy pár
karfa mellé a fejtárat lépcsőzete osztópai-
nál karfákat állítani föl, különben a sze-
rencsétlenségek gyakoriak lesznek.

* **Huszár tempó.** A múlt éjjel két
Gilányi kaszárnyabeli es. kir. huszár fű-
rer (Zöld és Turi nevű) azon küönös szó-
rakozást kereste magának, hogy az utczán
járó-kező békés polgárokat kivont karddal
megrohanta, s „ma keveset gondolunk az
élettel” s más hasonló veszett orditozás
kíséretében üzöbe vette, s a kit elég sze-
rencsétlen volt balvégzete ezekkel szembe
hozni, annak a nyakaközé hegedűt kard-
lapok eszébe juttathaták azon régi nótát:
„hogy szegény a futás, de hasznos.” Majd
meg azon házak ablakainak estek a bator
hadfiak, melyekben még világot vettek
észre, s azokat kardjaikkal bedöfték, úgy
hogy ezen hajmeresztő rakoncátlanságnak
bizonyára tragikus kimenetele is lehetett
volna, ha a dologról értesült Szatmári
biztosnak a rendelkezésére álló rendőr
szakasszal és erélyes közbelépésével nem
sikerült a közbiztonságot ily módon ve-
szélyeztető s még a rendőri közegek is
sokáig ellenszegülő embereket lefegyve-
rezve foglyul ejteni, az ily nemtelen czélra
használt kardokat pedig mint corpus deli-
ctiát lefoglalni. Szeretjük hinni, hogy az
illető katonai hatóság a maga részéről el-
fog követni mindent, hogy a vétkesekre
meréndő méltó büntetés által jövődöbben
az ily kihágásoknak úgy a polgárok mint
a katonaság érdekében elejétvéssék.

* **Masiroznak a katonák.** Teg-
nap este 6 és 7 óra közt meglepetve áll-
tak meg az utczán járók, látva a tenger
katonát, kik csakompakk vonultak az in-
dóház felé. Nem egy konyhabölg szívét
szoritotta össze a fájó megdöbbenés, mig
végre kiderült, hogy a darvak módjára
költöző ezred nem érdekelheti mélyebben
az illető köröket, mert itt csak át utazó-
ban voltak egy napra bequartélyozva, le-
vén ők a 64 ik ezred ujonczai, és tartoz-
ván Munkács környékére. A szegény fiuk
Munkácsról jöve mennek Boszniának Tuzla

városába, idegen tájakra idegen nép közé,
hogy a magyar hazának tartozó kötelessé-
göket leróvják. A hadügyi vezénylet egyébb-
iránt elég tapintatot tanusit, midőn a Bosz-
niába szükséges állományt, az éghajlati
viszonyok tekintetbe vételével egészíti ki.

* **A virilisek névsora.** A tör-
vényhatósági bizottság legtöbb adófize-
tőkből álló tagjainak (virilisek) névsorát
az 1870-dik és XLII-dik t. czikk alapján
minden év végével az Igazoló választ-
mány állítja össze, s illetőleg igazítja ki,
— ugyanezen törvény 23. § sa szerint a
megállapításnál az állami, felekezeti,
közsegi- és magán intézetek tanárai, a
tudományos akadémiák tagjai, a folyóirat-
és kültagjai, úgy szintén a magyar ál-
lami érvényes oklevéllel ellátott tudorok
gyógyédek, orvosok, mérnökök, gyógyszer-
és sebészek, bányászok, erdészek és
gazdatiszteknek összes egyenes állam-adó-
ja kétszeresen számítatik; továbbá a férj,
vagy atya államadója a nő, valamint a
kiskoru gyermek államadója is beszámít-
andó, ha nőnek vagy a kiskoru gyerme-
keknek vagyonát kezeli. — Ezekhez ké-
pest: Figyelmeztetnek, kik, az adóhiva-
tali kimutatásban foglalt legtöbb adófize-
tők nevei, vagy ezek adóösszeget, s illetve
az eljárás alapját tevő ezen legtöbb adó-
fizetők névjegyzéke ellen felszólalni akar-
nak, valamint azok is, kik adójuk két-
szeres beszámításának kedvezményét a
jövő 1882 ik évre igénybe venni kívánják,
miserint e végett, a városház kis tanács-
termében üléselő Igazoló választmány
előtt folyó évi november hó 19 ik, 20-ik,
21-ik napján d. e. 9—12 és e. u. 3—6
óráig szóval, vagy írásban jelenkezzenek,
s felszólalásaikat terjeszszék elő, mert
későbbi felszólalások ügyelemben nem ve-
tetnek. A törvényhatósági igazoló vá-
lasztmány.

* **Dohánytermelőknek.** A jövő
1882-ik évre, úgy a saját használatra mint
az állam részére termelni kívánt dohány
beültetési területek bevallási ivel besze-
désére, azok hitelesítésére a kapitányi
hivatal részéről Bogdány Imre mezőrendőr
kapitány van megbízva: kihez egy a ki-
töltött bevallási ivel folyó évi november
15 ik napjától kezdve hitelesítés végett, a
törvényben kiszabott határidőn belül hi-
vatatos órák alatt bármikor beadhatók,
mint a saját használatra dohánytermelők
által fizetni kellett díjak lefizethetők. Deb-
reczen november 7.

* **Kissné asszony,** színházunk tagja,
hosszas betegeskedése után holnap lép
fel először a „Kintornás család” Mari
szerepében.

* **A diphteritis ellen.** Victor Sa-
int Paul és neje a parisi orvosi akadémiá-
nak 20,000 frankot adtak át azon ren-
deltetéssel, hogy az összeg egy része két
évenként nemzetségre vagy ellátásra való
tekintett nélkül annak adassék ki, a ki a
diphteritis lektidésére valamely talál-
mányt mutat föl.

* **Abonyi Gyulának,** színházunk
kiváló tagjának, kedden jutalomjátéka lesz,
— A jeles tehetségű színész még a mult-
ból kedvence a közönségnek, mely bi-
zonyára nem fog késmi tömeges megjele-
nése által e kiváló erő irányában elisme-
rését kifejezni. — Ez alkalommal Sardou
kittűnő drámája: a „Haza” fog adatni,
melyet közönségünk régóta nem látott
már. Maga azon körülmény, hogy az igaz-
gató igen helyesen — a drámai szakban
működő színészek egyikének engedte az
első jutalomjátékot, kötelességévé teszi
miértő közönségünknek a tömeges párt-
fogást.

* **„A debreczeni koresolyázó-
egylet”** november 13-án d. e. 10 órakor
a királyi törvényszék nagy tanácstermében
rendes közgyűlést tart. Tárgyai: Evi je-
lentés, számvizsgálók jelentés, tisztújítás.
Szavazati jogaikat csak a már elfogadott
rendes tagok gyakorolhatják. Leszkay
Ferencz, egyl. elnök. Ferenczy Lajos,
egyli. titkár.

* **Színházi műsor.** Szombat „Donna
Juannita”, operette 3 felvonásban. Vasár-
nap „A kintornás-család”, Mari szerepé-
ben Kiss Mihályival. Hétfő „Kisasszony
feleségem”, operette 3 felv. Kedd „A ha-
za”, dráma 5 felvonás, Abonyi Gyula ju-
talomjátéka. Szerda „A seviliai borbély”,
vigjáték 3 felv. itt először. Csütörtök „A
proletárok”, színmű 4 felv., Kamilla sze-
repében Krescsanyi Saroltával. Pénteken
színet. Szombat „A cornevillei barangok”,
operette 3 felv. Vasárnap „A tékozló”,
látványos színmű 3 szakaszban. Hétfőn
„A két pisztoly”, eredeti népszínmű 3
szakaszban.

* **Társasvacsorát** rendeztek teg-
nap este a helybeli főiskola tanárai a zina-
tra küldött tanárok tiszteletére. A tár-
sasvacsora a „Korona” vendéglőben tar-

latott, s résztvett abban mintegy 45 tanár.
A mulatság jó hangulatban éjfélutánig
tartott.

* **A „Korona” vendéglőben** ma-
este Oláh Jüzi zenekara zeneestélyt ren-
dez.

* **Theatestély** lesz ma Vincze ká-
véházában Boka Samu zenekarának játé-
ka mellett.

* **Olvasóink** érdekében véltünk el-
járni, a midőn az I. magyar csokoládé
pót- és fügekáv-gyár mai példányunk
mellékletére figyelmeztünk. — Ezen vá-
lalat értette gyárának tapasztalt és szak-
értelmes berendezése által oly kiffűnő mi-
nőségű gyártmányt a forgalomba bocsá-
tani, hogy t. k. a „Hazai-Kávé” utáni,
naponta növekedő élénk érdeklődés ele-
gendetlen tanusítja, miszerint szütségtelen
ezentul drága pénzért, kávépótolmányt a
külföldről hozatnunk. Ezek folytán kötele-
ségünkhez tartozik a nevezett gyár és
vele együtt hazai iparunk támogatása.

* **Millió örökség.** Évekkel e-
előtt egy Lilienthal Miksa nevű izraelita
vándorolt ki hazánkól Amerikába. hol
nagy vagyont szerzett, melyet most Ma-
gyarországon élő rokonának, Lilienthal
Davidnak hagyományozott végrendeletileg.
Mintán azonban Lilienthal Dávid is meg-
halt pár hónapja, az ötven millió dollara
ragó vagyont az elhunyt gyermekei örök-
lik. Kérdés azonban, hogy ez a hír nem
amerikai kacsa e.

* **Halálra táncolta magát.** A
„Dél. Lapok”-ban olvassuk a következő
esetet: N. Bescsereken vasárnap táncz
volt egy külvárosi koresmában, mely al-
kalommal egy lassófalvai legény, ki már
több év óta nem tánczolt, ki akarta pó-
tolni a mulasztottakat, Tánczra kerekedett
tehát és rakta ogy hévvel és kitartással,
hogy végre összerogyott: és halva maradt.
A boncolásból kitűnt, hogy a fölhevülés
következtében megtört a guta.

* **Eljegyzés.** Derzay Irmát, szin-
társulatunk egyik ismert tagját, eljegyezte
Dittman Gyula, a színházi zenekar igaz-
gatója. Boldogságot kívánunk a tiszta sze-
relemből kötött frygre.

* **Elakadt vonat.** Az „Eger” be-
széli a következő tragikomikus esetet:
„F. hó 3-án délután ugyancsak megessett
szegény szárnyvasutunkkal az a nem szo-
katszerű eset, hogy elakadt rajta a vonat.
Ugyanis a délutáni vonatnak 2 óra s 50
perczkor kellene elindulnia Egerből Fü-
zes Abony felé, de a fent mondott napon
1/4 is lehetett már, mikor végre a tuler-
erített tüzéles után megbírt indítani a
vonat. Örültek is kegyetlenül az utazók,
hogy hat még sem keit Egerben maradni-
ok; örömköz azonban nagyon is idő etőtti
volt, mert eljutottak ugyan nagy ügyvel
bajjalMakiarig, de itt megrepedt a kazon.
Nosza volt sürgős forgas. Az utazók szive
igen megessett szegény mozdony bajan s
arról kezdének gondolkodni, hogy ne se-
giessenek e neki Fúzes-Abonyig tolni a vo-
natot. Befutotték egy csomó vasut ker-
tessel meg karóval s meg is érkeztek Fü-
zes Abonyba akkorára, hogy csak épen
főkápszakodhatuk a pesti voatra.

* **A föld összes lakossága** jelen-
leg 1.455.000.000 főre tehető. Az évi szá-
porodás körülbelül 16 millióra rug. Az
összlakosság száma a római birodalom bu-
kása óta körülbelül megkétszerezedett.

Színház.

(T. L.) Usütörtökön nov. 10-én ada-
tott: „A tör”, vigi. 3 felv. Irta Váradi
Antal. Itt először.

Hogy e meg 100 aranyozott vigjá-
ték semminemű mélyebb benyomást nem
gyakorolt közönségünkre, annak oka a
többek közt az, hogy teljesen hiányzik
aból a mulattató elem, mely a vigjáték
lelkét képezi. Az egyedüli mulattató alak
s darabban Czenczi, egy vidéki gavallér,
ki mig a fővárosi bon ton-t elsajátítja,
jóitű ügyetlenkedésével gyakran kelti de-
rültiségre a közönséget. Kár, hogy ez is
annyira passiv alak a darabban, hogy ő
bizony annyit sem lendit a cselekményen,
mint akár a közönség. Az egész darab
inkább szellemes eszmecsere az azon sok-
szor megvitatott thema felett: vajjon a
mónél az elvek uralkodjanak-e a szív fe-
lett, vagy megfordítva?

H. Dancz Nina (Adél), az önmagá-
val is összetűközésbe jött fiatal özvegyet,
szeretreméltó kedvességgel személyesíté;
midőn szive által legyőzve, szerelmesé-
nek karjai közé repül, bensőségteljes já-
téka által a szó szoros értelmében hó-
ditott.

Laczkó A. (Teréz), kedves, hízlelő,
pajzán játékával, színtén sikert aratott.
Abonyi (Jenő) értelmes játéka, ele-

gáns megjelenése által, mindenkor érvényt
tud szerezni az ilyenmü szerepeknek.

Somlónek (Béla) csupán mesterkelt
taglejtése ellen van kifogásunk, mely a
természetesség rovására esik. Az ujjaknak
és a karnak mindig egy meghatározott
irányu tartása, ha mindjárt nem szegletes
is az a mozdulat, mégis feltűnik mester-
kéltsege által, ezen kéz- és karmozdula-
tok csaknem határozott időközökben ujul-
nak meg nála s hajszálról-hajszálra ugyan-
azonosok, — ez különben a szini-iskola
hatása.

Az Eöry (Czenczi) talpraesett, hu-
moros alakításának köszönhető nagyrész-
ben, — hogy a darab csak félsikert is
aratott.

E vigjátékot „A dajka” cz. 1 fel-
vonásos operette követte, melyben Hal-
maynének (Dorottya) kedvesen előadott
couplett-jét, zajosan megisméltették.

Középszámu közönség.
Pénteken, nov. 11-én adatott: „Vál-
junk el!” Vigjáték 3 felvonásban. Ez
évadban negyedszer.
Telt ház.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

Vasárnap november 13-án.

adatik:

A kintornás-család.

Népszínmű 3 felvonásban.

Szabó József,
felelős szerkesztő s kiadótulajdonos.

Hirdetmény.

A debreczeni első ipartársulati bank
felszámoló bizottsága f. év november hó
18-án délelőtti 10 órakor a függetlenségi
kör helyiségében tartandó

közgyűlésre

a t. részvényeseket ezennel meghívja.

Tárgyszorozat:

1. A felszámoló bizottsági jelentés
és ezzel egybekapcsolva a volt syndica-
tus által elkészített iránti indítvány.
  2. A felügyelő bizottság jelentése.
  3. A számadások megvizsgálása, a
mérleg helybenhagyása, a felmenvény
megadása.
- Mi d. z. on részvényesek, kik ezen
közgyűlésen részt venni kívánok, 8 r. z. z.
vényeiket az alap-zabályok 82. 3. §§.
értelmében 3 nappal a közgyűlés előtt
az in. é. z. t. Kis-mester utcán 1108. sz. he-
lyiségében letenni kötelesek; kivéve a
vidéki részvényeseket, kik részvényeiket a
közgyűlés napján legkésőbb 9 óráig is
let-hetik.

Kelt Debreczen 1881. november
hóban.

A felszámoló bitottság.

Jobbágy Dániel

káposztagyaltus,

ajánlja magát u j o n n a n hozatott

SVÁJCZI GYALUJÁVAL

káposzta-gyalulásra, a n. é. közön-
ség becaes figyelmébe.

Lakása: Piacz utca Sinai-ház, 1899.

szám alatt,

a Hungária mellett.

Gyengeségi állapotokat,

altestbajokat, ugymint idegromlást, egy-
szerű, már 20 év óta igazolt gyögmód
szerint gyökeresen, biztos és tr. t. s.
kerű jóállás mellett, gyógyít Dr. Ernst
L. különleges orvos Budapesten,
sasutca 22 sz. Bővebb értesítések levél-
beli kérdésekre nyerhetők.

ROTT L.

DEBRECZEN.

Női divat vászonruhák és női felöltők raktára.

Van szerencsém a nagydíjű közönség becses tudomására hozni, hogy raktáromat ez időnyek megfelelően dusan felszereltem, különösen ajánlva a következőket:

Mindenemű ruha kelmek és flanelek legújabb divat szerint.

FEKETE és SZINES SELYMEK,

téli-kendők, ágy és asztalterítők.

Teljesen felszerelt

VÁSZON RAKTÁR

és kész női fehérneműk, szőnyegek, paplanok, csipke-függönyök.

Torábbá:

női és gyermek felöltők,

bundák, karmantyuk,

NŐI KÉSZ RUHÁK.

Ruhákat mérték után készítetek. Mintákat bérmentve készséggel küldök.

Rendelmények pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

SCHWARZ M.

FÉRFI DIVAT-ÜZLETE

KISTEMPLOM-BAZÁR ÉPÜLETBEN 5. sz. a.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy FÉRFI DIVAT-ÜZLETEMET az

őszi és téli idényre

dusan berendeztem; ajánlom következő cikkeimet különös figyelmébe:

- férfi-öltönyök . . . 10 frittól kezdve.
- „ felöltők . . . 9.50 krtól „
- gyermek-öltönyök . . . 3.50 „
- „ felöltők . . . 6 frittól „

A raktáron levő divatos gyapjuszövetekből öltönyök mérték után is megrendelhetők, s a legjutányosabb árakban s a legrövidebb idő alatt elkészítetnek.

Férfi kalapok a legújabb és kedvelt formákban 2 frittól kezdve. Férfi és gyermek sapkáiban nagy választék, legolcsóbb árban.

LEGUJABB!!!

GALLÉROK és KÉZELŐK!! kautschukból,

hol minden mosás szükségtelessé válik.

Nagy választék FÉRFI-NYAKKENEKÉKBEN a legolcsóbb árban.

Gummi-közpönyegok 6 10 ft 50 kr.

Esernyők, séta-pálczák, glaci- és szarvashőr-keztük,

nemkülönbön mindenféle UTI ESZKÖZÖK kaphatók.

Végül ajánlom kitűnő gyártmányu

férfi czipő-raktáromat

igen olcsó árban.

KIS-TEMPLOM-BAZÁR 5. sz. a.

Krausz Mór Debreczen,

Szepet, jót, olcsó árban!

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására hozni, hogy áruim már mind megérkeztek,

vászon, divat és rövidáru üzletem

teljesen be van rendezve, bátorkodom tehát becses figyelmébe következő cikkeket ajánlani, u. m.:

Mindenemű vásznak, kanavaszok, törülközők, asztalkendők, szines és fehér abroszok, chiffonok, csinivatok, derékalljak, anginetek, a legjobb minőségben.

Cosmanózi és francia Crettonok, hazai két festő KARTONOK, VELEZEK, fehér PIQUET és színóros BARCHÉTEK, francia Cord veleszek kitűnő f-jok.

Pamut flanelek, Cheviottok, kis és nagy

téli kendők

nagy választékban.

Kész női és férfi fehérneműk, gyermek fiz ruháskák, filz alsó szoknyák, Merinó alsó INGEK és NADRAGOK.

NYAKKENDŐK.

Férfi és női szabók részére mindenféle béléseműk, gombok, nagyválasztékban

gyári áron.

RÖVID ÁRUK

különös figyelmet érdemelnek kitűnő csernám, valódi király pamutaim, harisnyák, melyekre nagy gondot fordítok, hogy idővel e cikkekkel hírnevet szerezzek.

Elvémme tettem szepet, jót, olcsó árban szolgálni és hogy erről a n. é. közönség meggyőződést szerezzek, kérem minél tömegesebben becses látogatásával szerencsételnem.

Maradtam tisztelettel

Krausz Mór.

rózsater Barcsay István ur házában.

Szepet, jót, olcsó árban!

Bundák és karmantyuk.

Őszi és téli idényre dusan felszerelt női divat raktárát ajánlja

Thalviser Alajos

DEBRECZENBEN, CZEGLÉD-UTCZA 2 ik SZÁM.

Egyszersmind elvállal mindennemű női ruhák és felöltők elkészítését, a legújabb divat szerint, iéen jutányos árban.

Gyászruhák

bármily nagymennyiségben, 5 frittól felfelé, 8 óra alatt készíttetnek el; e munkák vezetésére oly szakfőnök felett rendelkezem, a ki ezen a téren budapesti és bécsi legelőkelőbb hasonnemű üzletekben legjobb sikerrel működött.

Őszi és téli felöltők.

PÁRISI és BERLINI

Uj üzlet megnyitás